

Kniveåsen

**

Referanse:

Blindeheim T. 2018. Naturverdier for lokalitet Kniveåsen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2017. NaRIN faktaark. BioFokus. (Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=6119>)

Referansedata

Fylke: Buskerud
Kommune: Drammen
H.o.h.: 210-315moh
Areal: 1134 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2017
Inventør: TBL,
Vegetasjonsone: boreonemoral 100% (1130 daa)
Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk

Sammendrag

Kniveåsen utgjør et småkupert skogområde 8 kilometer sør for Drammen sentrum helt sør i Buskerud fylke på grensen til Vestfold. Det inneholder 9 kjerneområder som har særlig viktige naturkvaliteter, men også mellom disse finnes interessant skog med viktige naturverdier. Så å si hele det avgrensede området fremstår som gammel skog hvor gran og furu dominerer, men hvor det også finnes innslag av barlind, en rekke edelløvtrær og boreale løvtrær. Området har rik topografisk variasjon og variasjon i rikhet og fremstår derfor som et ganske komplekst variert området med mange ulike kvaliteter.

Området har både rik og fattig vegetasjon som spenner over ulike grader av tørkeutsatthet. Skogen er i hovedsak flersjiktet og variert og stedvis er det store mengder med viktige gammelskogskvaliteter som liggende og stående død ved og grove trær. Det er registrert 10 ulike rødlistearter, de aller fleste knyttet til død ved av gran og osp. Potensialet for at området huser langt flere sjeldne og truede arter vurderes som stort.

Området har små arealer som trolig kan defineres som de rødlistede naturtypene lågurt-grankalkskog (VU), høgstaudegranskog (NT), lågurt-lyngfurukalkskog (NT).

Området skårer middels og høyt på de fleste verdiparametere og vurderes som et område med sterk regional verdi (**). I tillegg vurderes området og fyller viktige mangler i mangelanalysen for verneområder. Som bl. a. gammel skog med stort innslag av boreale trær, rik barskog og det er vurdert som viktig for et truet artsmangfold. Området er vurdert å oppfylle manglene i vernet i middels grad.

Feltarbeid

Feltarbeidet ble utført i løpet av to lange feltdager i første del av oktober. Alle delområder ble undersøkt rimelig nøye, men det hadde vært ønskelig med mer tid for å kartlegge dødved rike områder bedre. Den bratte skråninga i sør kunne også har vært bedre inventert, men denne ble gått kun en gang om trent midt i lisida.

Tidspunkt og værrets betydning

Vært var ikke til hinder for en god kartlegging, men tidspunktet var noe seint for å få kartlagt jordboende sopp som opplagt har et potensial i områder med rikere berggrunn.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Undersøkelsesområdet Kniveåsen ble kartlagt i forbindelse med ordningen "frivillig vern" og er valgt ut i samarbeid mellom grunneier og Fylkesmannen i Buskerud. Området ligger sør i Drammen kommune 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum helt på grensen til Vestfold fylke. Undersøkelsesområdet utgjorde 1168 daa.

Tidligere undersøkelser

Hvertfall deler av området har tidligere blitt undersøkt for naturtyper etter DN håndbok 13 og enkelte områder er avgrenset og verdisatt. Noen MiS figurer er publisert på Kilden. Det foreligger også noen få funn av arter i Artskart fra området.

Beliggenhet

Kniveåsen ligger 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum i Drammen kommune helt på grensen til Vestfold fylke.

Naturgrunnlag

Topografi

Det verneverdige området utgjør tre separate kollepartier vest, øst og sør for vannet Trestikle. Innenfor disse delområdene er det en god del variasjon med rasmaker og skrenter i alle eksposisjoner, små daler og forsengkninger, flattere myr og sumpskogspartier og avrunda kollepartier på toppen av åsene. Bergveggsmiljøer finnes også spredt i området.

Geologi

Granitter dominerer områdets berggrunn og løsmassedekket har sparsom tykkelse i hele området og varierer fra å være helt fraværende til være middels tykt i de områdene hvor grana dominerer. Stedvis er trolig berggrunnen oppløst og mineralstoffer gjort tilgjengelig for plantene da det stedvis finnes langt rikere vegetasjon enn berggrunnen skulle tilsi. Alternativt er

det annen type berggrunn til stede enn granitten.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk, vegetasjonssone: boreonemoral 100% (1130 daa) .

Hele området ligger i boreonemoral sone men de øvre og lite sørvendte kollepartiene har et vist sørborealt trekk. Hele området ligger i svakt oseanisk vegetasjonseksjon.

Klima

Det er ikke kjent noen spesielle lokalklimatiske forhold i området som har særlig påvirkning på stedegent arts mangfold.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Verneforslaget kniveåsen har varierte topografiske forhold og varierer i rikhet. Det er derfor også en ganske stor diversitet i vegetasjon i området. De fleste kollepartiene er fattige lyng- og bærlyngfuruskoger med noe lavskog på de mest tørkeutsatte toppene. Vest for, og delvis innenfor, kjerneområde 5 strekker bærlyngskogen seg helt ned til vannet i sør. På kollepartier helt i nordvest er det innslag av en del bærlyng lågurtskog som tenderer mot kalkskog, noen som også er tilfelle for mye av arealene innenfor kjerneområde 9 og 1 og flere andre kjerneområder, se kjerneområdebeskrivelsene. Tørkeutsatt høgstaudekog med bl. a. innslag av breiflangre finnes i flere sig langs dalbunner noe som tyder på at det ansamles rikere sigevann i området. Blåbærskog er dominerende i mange ller og daler i hele området hvor det er litt dypere løsmasser. Det er ikke mye våtmark i området, men langs utløpet av Trestikletjern er det en slags åpen flommark, med tresetting av svartor, gran og furu i kantene. Ellers er det kun små flekker med myr og myrkanntmark og disse er fattige til intermediære. Rett nord for kjerneområde to, på flatt parti ved vann, er det en slags sumpskog som har rikere høljer og fattige tuer og vegetasjon ellers. Trolig kan bare mindre biter defineres som sumpskog. Området er uansett med på å skape variasjon i forekommende vegetasjonstyper i området. Rasmarskog med svak lågurtmark finnes innenfor kjerneområde 3 og 5 og delvis også i rasmarka på vestsiden av Risåsen.

Skogstruktur og påvirkning

Det er ikke utført hogst i området i nyere tid bortsett fra helt i nord hvor det er hogd noe også innenfor verneforslaget, men i all hovedsak utenfor. Det finnes også små partier i enkelte kanter som har noe yngre skog. De rike arealene på Finnefjellet kan ha vært ryddet og brukt som slåtte eller beitemark for lang tid tilbake. Ellers er hele området preget av eldre skog med til dels grove trær opp til 60 cm i diameter og enkelte opp til 80 cm. Skogen er i varierende grad godt sjiktet, men i partier er det dannet nye glenner med foryngelse slik at sjiktningen er begynt å bli bedre. I bratte skråninger og områder med stor treslagsvariasjon fremstår også skogen som flersjiktet med stor spredning på trealder og dimensjoner. I områder med homogen blåbærskog eller bærlyngskog er skogen én til tosjiktet.

De senere årene er det i partier, og særlig innenfor de avgrensede kjerneområdene, begynt å danne seg mye liggende og stående død ved. Det er hovedsakelig gran, men det finnes også noe død ved av furu, osp, rogn, selje og bjørk. Tidlige nedbrytningsstadier dominerer, men det finnes spredte læger som er middels og langt nedbrutt. Grove læger av ulike treslag finnes spredt.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Kniveåsen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Finnefjell

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 48,7daa

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Lokaliteten erstatter tidligere registrert lokalitet i Naturbase (BN00083595). Røddlistebevisninger følger rødlisten fra 2015 og naturtyper nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum på middels dype løsmasser og på granittisk berggrunn.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i hovedsak litt ulike utforminger av granskog, men har også viktige innslag av ospesuksesjoner og barindskog som vistnok i følge eksisterende naturbasebeskrivelse være den største i Drammen kommune. Deler av granskogen er angitt som rik granskog, og finnes både som barindtype og som noe tørkeutsatt høgstaudekog i smale renner nederst i dalene. Ellers finnes noe blåbærskog, bærlyng lågurtskog, svak bærlyng lågurtskog og små partier lågurtskog. Gran dominerer mye av arealet, men det er også innslag av lind, lønn, alm i mindre mengder. Mye osp i vest og partier med mye barind. Det er også noe bjørk, eik, rogn, selje, furu og hassel i området.

Bruk, tilstand og påvirkning: At området heter Finnefjell kan tyde på at det har vært en gammel finneplass her. Rike markforhold og få spor etter aktiv skogsdrift på lang tid kan tyde på at det meste av det området som er avgrenset har vært sterkt kulturpåvirket over en periode. Nå står det imidlertid grov skog på mye av arealet med mange graner som måler minst 60 cm i diameter. Områdene med mye hassel og osp har et yngre preg, men også her finnes enkelte gamle trær av bl. a. furu. Skogen er ikke veldig godt sjiktet, men stedvis er granskogen i sammenbrudsfase og det har dannet seg en del ny liggende død ved, samt en del stående tørrtrær noe som gir et glennepreg i partier. Godt nedbrutte læger er sjeldent så dødved kontinuitet finnes ikke, eller i liten grad av gran. Vest i biotopen er det imidlertid ganske mye osp og læger og gadd av osp i alle nedbrytningsstadier.

Arts mangfold: Det ble gjort noen funn av rødlistede arter. Barind er vurdert som sårbar på rødlisten og er vanlig til dominerende i mindre

deler av området. Det er også noe få trær av alm (VU) i den store dalforsenkningen. Ellers ble rynkeskinn (NT) funnet på grove granlæger. Beversagsopp og svartonekjuke (NT) ble også registrert på gran og ospelvitkjuke (NT) og begerfingersopp ble registrert på ospelæger. Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verdurderes i sammenheng.

Verdudurdering: Lokaliteten skårer middels til høyt på størrelse og middels på tilstand, rikhet og arts mangfold og gis derfor verdi som viktig (B verdi), men grenser til A verdi da potensialet for ytteligere rødlistearter vurderes som ganske stor.

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

2 Finnefjell N

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 11,7daa

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Det er ikke kjent spesielle artsfunn, naturtypelokaliteter eller MiS figurer fra området tidligere. Naturtypebenevnelser følger nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum på middels dype løsmasser og på granittisk berggrunn. Området utgjør en nordvendt svak dalforsenkning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i sin helhet gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog. Blåbærskog dominerer hele arealet, men det er en lite fattig myr i nordre del. Gran dominerer helt, men det er noe innslag av furu og bjørk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området er ikke påvirket av skogbruk på en god stund og fremstår i dag som et eldre skogbestand i sammenbruddsfase med til dels mye død ved. Kontinuiteten i død ved er svak med nesten utelukkende yngre læger. Skogen er flersjiktet med god spredning og det er små glenner med glenneforyngelse i området.

Arts mangfold: Det er ikke registrert rødlistede arter, men signalartene duftskinn og granrustkjuke ble funnet på hver sin låg. Det er store mengder læger av gran i området som er et svært viktig substrat for en rekke vedlevende arter.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verdurderes i sammenheng.

Verdudurdering: Lokaliteten skårer lavt på størrelse, rikhet og arts mangfold, men middels på tilstand. Områdets beliggenhet i et landskap med mange andre lignende typer miljøer bidrar positivt til verdudurderingen. Samlet vurderes området som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

3 Finnefjell V

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 28daa

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Det er ikke kjent spesielle artsfunn, naturtypelokaliteter eller MiS figurer fra området tidligere. Naturtypebenevnelser følger nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum og utgjør en vestvendt rasmarskrent med noe tresetting der jordsmonnet tillater det.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalitetens kvaliteter er knyttet til eksponert varmekjær skog hvor gran og furu utgjør de viktigste treslagene. Naturtypen er derfor angitt som en mosaikk av gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog og gammel furuskog med utforming gammel solvarm bergfuruskog. Lengst syd i området er det litt mindre rasmarskreg og mer sammenhengende skogdekke. Helt i sør er det inkludert noe litt rikere blandingsskog og en liten del lågurtskog med svartor, kranskonvall og blåveis. Vegetasjonen er tørkeutsatt og veksler fra fattig til rik der det ikke er rein blokkmark. På de rikeste delene av rasmarka vokser det bl. a. svarterteknapp. I tillegg til gran og furu finnes innslag av osp, bjørk, rogn og selje. Ingen rødlistede naturtyper finnes.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er ikke drevet skogbruk i skråningen på lang tid. Enkeltrær av alle forekommende treslag er forholdsvis gamle da trærne vokser seint i den karrige blokkmarka. Det finnes noe soleksponte læger av gran, bjørk, furu og osp, men ikke mange. Skogen er flersjiktet og ganske åpen.

Arts mangfold: Svartonekjuke (NT) ble funnet på ei låg. Skorpepiggsopp (NT) ble funnet sammen med myldrepipe på gammel eksponert og hul ospelåg. Myldrepipe er en mindre vanlig art som ikke er funnet i Drammen tidligere. Det forventes at denne solvarme lia kan ha et viktig mangfold av insekter knytt til seg

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verdurderes i sammenheng.

Verdudurdering: Lokaliteten skårer middels på størrelse, arts mangfold, tilstand og rikhet og vurderes samlet som en viktig (B verdi) naturtypelokalitet.

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

4 Trestikle Ø

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 9,6daa

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Det er ikke kjent spesielle artsfunn eller naturtypelokaliteter, men det er kartlagt en MiS figure med liggende død ved som overlapper så å si helt med naturtypeavgrensningen. Naturtypebenevnelser følger nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum på middels dype

løsmasser og på granittisk berggrunn. Området utgjør en nord- og nordøstvendt skråning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i sin helhet gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog. Blåbærskog dominerer hele arealet. Gran dominerer i tresjiktet, med lite innslag av andre treslag.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området er ikke påvirket av skogbruk på en god stund og fremstår i dag som et eldre skogbestand i sammenbruddsfase med til dels mye død ved. Kontinuiteten i død ved er svak med nesten utelukkende yngre læger. Skogen er flersjiktet med god spredning og det er små glenner med glenneforyngelse i området. Stedvis mye små grantrær på vei opp.

Artsmangfold: Svartonekjuke (NT) ble registrert på ei granlåg, men ellers ble ingen spesielle arter kartlagt. Det er store mengder læger av gran i området som er et svært viktig substrat for en rekke vedlevende arter.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verddivurderes i sammenheng.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer lavt på størrelse, rikhet og arts mangfold, men middels på tilstand. Områdets beliggenhet i et landskap med mange andre lignende typer miljøer bidrar positivt til verdivurderingen. Samlet vurderes området som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

5 Risåsen sørskråning

Naturtype: Gammel lavlandsblandingskog - Boreonemoral gran-blandingskog Areal: 43,4daa
BMVERDI: B

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Lokaliteten erstatter tidligere registrert lokalitet i Naturbase (BN00083595) som omfattet hele Risåsen. Det er ikke funnet naturfaglig grunnlag for å videreføre hele denne lokaliteten selv om det i hovedsak er eldre barskog. Rødlitebenevnelser følger rødlisten fra 2015 og naturtyper nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14). Området er bratt og litt vanskelig å gå i uten å bruke lang tid, kun deler av lia ble derfor godt undersøkt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør deler av Risåsens sørskråning som ligger helt sør i Drammen kommune 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum. Området er generelt tørkeutsatt og har et tynt til nesten fraværende løsmassedekke og ligger på granittisk berggrunn. Det er flere åpne urer inn området.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er vurdert å falle best inn under gammel lavlandsblandingskog med utforming boreonemoral gran-blandingskog. Her finnes elementer av gammel granskog, gamle furuelementer, innslag av eik og osp og andre boreale løvtrær. Vegetasjonen er helt klart tørkeutsatt og finnes som bærlyng lågurtskog og svak bærlyng lågurtskog, stedvis bærlyngskog og lyngskog og åpen rasmare og ur med lite vegetasjon.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er lite påvirket i nyere tid. De nedre delene mot vannet har mindre gammelskogselementer og denne delen er ikke inkludert i naturtypeavgrensningen. Skogen varierer mellom tette granskogslommer og åpne områder med skrinne mark. Det er stor treslagsblanding med gran, furu, eik, osp, bjørk, selje, ask og rogn. Den største furua ble målt til 80 cm i diameter og grove trær finnes ellers av alle treslag. Skogen er flersjiktet med god spredning. Det finnes spredt med død ved i alle nedbrytningsstadier, men det er ikke mye død ved og gadd i området.

Arts mangfold: På en eldre eikeklon som er i ferd med å dø ble det funnet eikegreinkjuke og på en gammel osp som lå eksponert i en ur ble piggskope funnet. Begge disse artene er vurdert som nær truet. Potensialet for forekomst av interessante insekter knyttet til gammel og solekspontert varm skog vurderes som stort i dette området.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verddivurderes i sammenheng.

Verdivurdering: Området skårer middels på størrelse, middels på tilstand, lavt på rikhet og middels på arts mangfold. Samlet vurderes derfor området å være viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

6 Trestikle V I

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog Areal: 32daa
BMVERDI: B

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Det er ikke kjent spesielle artsfunn eller naturtypelokaliteter fra området, men det er kartlagt MiS dødved-figurer i det meste av naturtypearealet. Naturtypebenevnelser følger nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum på middels dype løsmasser og på granittisk berggrunn. Området utgjør en forholdsvis slak østvendt skråning og noe småtopopografisk variasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i sin helhet gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog. Blåbærskog dominerer hele arealet bortsett fra i noe tørkeutsatte partier på toppen hvor det er innslag av bærlyngskog. Det er også noe innslag av svak lågurtmark i et mindre søkk i nord. Mot toppen i vest er det noe innslag av osp og rogn og litt furu, men i hovedsak er det grana som dominerer hele området som er avgrenset.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området er ikke påvirket av skogbruk på en god stund og fremstår i dag som et eldre skogbestand i sammenbruddsfase med mye liggende død ved. Kontinuiteten i død ved er svak med nesten utelukkende yngre læger. Skogen er flersjiktet med god spredning og det er små glenner med glenneforyngelse i området.

Arts mangfold: Det er ikke registrert rødlistede arter, men signalarten granrustkjuke ble funnet på to læger. Det er store mengder læger av gran i området som er et svært viktig substrat for en rekke vedlevende arter. Det finnes også noen læger av osp. Potensiale for vedlevende insekter og sopp vurderes som godt.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verddivurderes i sammenheng.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på størrelse, lav på rikhet og artsmangfold, men middels på tilstand. Områdets beliggenhet i et landskap med mange andre lignende typer miljøer bidrar positivt til verdivurderingen. Samlet vurderes området som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

7 Trestikle V II

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 11,2daa

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Det er ikke kjent tidligere funn av arter eller naturtyper, men deler av området er avgrenset som en stående-dødvad figur i MIS. Naturtypebenevnelse følger nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum på middels dype løsmasser og på granittisk berggrunn. Området utgjør en svak vestvendt forsøkningskjerne.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er angitt som gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog. Det er rikt innslag av andre treslag som furu, bjørk, osp, rogn, hassel, lønn og ask. Gammel lavlandsblandingskog kunne derfor trolig også vært anvendt for denne lokaliteten. Vegetasjonen er rik med lågurtskog og bærlyng lågurtskog i øvre deler. Typiske arter her er blåveis og snerprørkvein. I en sone langs et sig ned mot den grøfta sumpskogen er det en antydning til høgstaudegranskog. Her vokser arter som breiflangre, krossved, stortujamose, teiebær, skogstorkenebb, skogburkne, tyrihjelmskive og hvitbladistel. Høgstaudegranskog er en rødlistet naturtype (NT), men er altså kun sparsomt til stede. Vegetasjonen i området grenser trolig mot å defineres som kalkskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen i området er ikke hogd i på lang tid, men en gammel hestevlei som går gjennom lokaliteten vitner om lang tids bruk og uttak av tømmer. I dag fremstår skogen som grov med grantrær opp i 60 cm i diameter og det finnes også noe grov osp og furu. Det finnes spredt med grove læger av gran i deler av området, hovedsakelig i tidlige nedbrytningsstadier.

Artsmangfold: Det ble gjort funn av praktbarksopp og svartsonekjuka på to forskjellige læger. Området vurderes å være potensielt interessant for både dødvad tilknyttede arter av sopp og insekter og for jordboende sopp knyttet til rikt marksjikt. Den rike treslagsblandingen gjør at potensialet for en rekke arter og organismegrupper er stort.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verdivurderes i sammenheng.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer lavt på størrelse, men middels på artsmangfold, tilstand og rikhet.

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

8 Trestikle V III

Naturtype: Gammel lavlandsblandingskog - Boreonemoral gran-blandingskog
BMVERDI: A

Areal: 9,1daa

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Det er ikke kjent spesielle artsfunn eller naturtypelokaliteter og det er heller ikke avgrenset MiS figur i området. Naturtypebenevnelse følger nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14). Deter først og fremst de østre delene som er registrert i 2017. Avgrensning mot vest bør gås opp.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum på middels dype løsmasser og skrinne mark, på granittisk berggrunn. Området utgjør bratte ustabile sør- og vestvendte lissider og grenser til yngre skog i nedre del.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er gammel lavlandsblandingskog med utforming boreonemoral gran-blandingskog. Vegetasjonen er tørkeutsatt i øvre og midtre deler og kan best beskrives som lav- eller lynglågurtskog. Her finnes arter som blåveis, svarterteknapp, skogsvingel og myske. I nedre deler er det langt tykkere løsmasser og ordinær lågurtskog med et friskt vannsigg i partier. Skogen er grandominert, men har en rik treslagsblanding av osp, hassel, lønn, gråor, ask, lind og bjørk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det har ikke vært drevet aktivt skogbruk innenfor det avgrensede skogområdet på en god stund og skogen har her vokst seg meget grov. Det ble målt gran på 70 cm i diameter, osp 60 og grov hassel på 15 cm i diameter i tillegg til mange andre grove individer av ulike treslag. Skogen er flersjiktet med stor spredning, ganske åpen i de områdene hvor jorda er svært ustabil. Det finnes mye elementer av dødvad, tørrtær og gadd i området, til dels grove læger. Det ble registrert liggende død ved av både lind, gran, osp, gråor, bjørk og hassel.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede arter på lokaliteten, men potensialet for at det finnes store verdier av insekter i en sørvendt skråning i denne regionen med så mye dødvad elementer er stor. Det er også potensiale for funn av vedboende arter av sopp. Granrustkjuka ble kartlagt på ei låg. Kan være bra potensial også for jordboende sopp.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verdivurderes i sammenheng.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer lavt til middels på størrelse, høyt på tilstand, rikhet og artsmangfold (potensiale). Området gis derfor verdi som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

9 Trestikle NV

Naturtype: Kalkbarskog -
BMVERDI: B

Areal: 26,3daa

Innledning: Lokaliteten er registrert høsten 2017 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med vurdering av kollepartiene rundt Trestikle for frivillig vern. Det er ikke kjent spesielle artsfunn, naturtypelokaliteter eller MiS figurer fra området tidligere. Naturtypebenevnelse følger nyeste versjon av DN håndbok 13 (2013-14).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til vannet Trestikle 8 km sør-sørøst for Drammen sentrum delvis på middels

dype løsmasser og delvis på tynt jorddekke, på granittisk berggrunn, men trolig veldig oppløst og rik på næring og mineraler. Området kunne trolig inkludert ramsmark- og bergveggesmiljøer videre nordover, men disse arealene har en noen annen karakter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er angitt kun med hovedtype kalkbarskog og nærmere utforming er ikke angitt da det ikke var helt enkelt å avgjøre. Trolig kan deler av området sortere under kalkgranskog og noe som urterik kalkfuruskog. Partier også kun som lågurtskog. Stedvis inngår blåveis og snerprørkvein, mens det i fuktige sig vokser duftbrunpigg, blåveis, breiflangre, krossved og fingerstarr. I midtre deler er det partier med typisk kalkskogsvegetasjon med arter som blåveis, flekkgriseøre, snerprørkvein, hengeaks, gullris, blåknapp, liljekonvall og fingerstarr. Skogen er forholdsvis løvdominert i partier med lønn, rogn, bjørk, selje, osp og eik og mye eier. Ellers er det furu spredt bortsett fra i sør hvor det er mer grandominert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det store innslaget med løv i midtre og nordre deler av lokaliteten skyldes trolig hogst av furu for en tid tilbake. I de grandominerte områdene i sør har det ikke vært hogd i senere tid og skogen har et sluttet kronesjikt. Det er en del grove trær spredt av ulike treslag, men jevnt over er det mye yngre skog særlig i de løvdominerte delene. Noe læger av alle treslag finnes spredt og i noe ulike nedbrytningsstadier.

Artsmangfold: Ut over artene nevnt over er det ikke gjort spesielle funn i området. Det forventes at området kan være rikt både på insekter og jordboende sopp.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av mange gammelskogsmiljøer rundt Trestikle sør i Drammen kommune som hører sammen i en landskapsøkologisk enhet og bør forvaltes og verdivurderes i sammenheng.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels til høyt på størrelse, middels på tilstand og middels på arts mangfold. Samlet vurderes området å være viktig (B verdi) som naturtypelokalitet.

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter i området som erhengig av skjøtsel for å fremmes.

Artsmangfold

Det er kartlagt 10 ulike rødlistearter innenfor forslaget til verneområde, de aller fleste knyttet til død ved. De fleste funnene av interessante arter er gjort innenfor ett av de 9 avgrensede kjerneområdene, se beskrivelse av disse for en mer detaljert gjennomgang av arts mangfoldet.

Barlind (VU) finnes rikelig innenfor kjerneområde 1 på Finnefjell og er ansett som Drammen sin største barlindforekomst. Ask (VU) finnes fåtallig på rik fuktig mark. Øvrige arter er vurdert som nær truet (NT) på rødlisten. Disse artene og en del andre interessante funn som er lite kartlagt i Buskerud var knyttet til død ved av gran, osp og eik. Hele området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og har et varmt klima som er svært gunstig for mange sjeldne og truede insekter som finnes i denne regionen. Området har mange varme skråninger med innslag av gamle trær og død ved av mange ulike treslag. Potensialet for at området kan ha en viktig funksjon for denne organismegruppen vurderes som stor. Områdene med lågurtvegetasjon vurderes som potensielt interessante for jordboende sopp.

*Tabell: Artsfunn i Kniveåsen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.*

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
	Sidera vulgaris	smørkjuke			1 3
Karplanter	Fraxinus excelsior	ask	VU		8
	Hepatica nobilis	blåveis			3 8
Karplanter	Epipactis helleborine	breiflangre			9
	Lathyrus niger	svarterteknapp			3 8
	Polygonatum verticillatum	kranskonvall			3
	Taxus baccata	barlind	VU		1 3
Lav	Lobaria pulmonaria	lungenever			
Moser	Buxbaumia viridis	grønnsko	NT		
Sopper	Antrodia pulvinascens	ospehvittkjuke	NT		1
	Artomyces pyxidatus	begerfingersopp		5102017	1 ₅₁₀₂₀₁₇
	Chlorophyllum rachodes	rødnende parasollsopp			
	Corticium roseum	blekrosa barksopp			1
	Cystostereum murrayi	duftskinn			2 6
	Dentipellis fragilis	piggskorpe	NT		5
	Gloiodon strigosus	skorpepiggsopp	NT		3
	Hydnellum suaveolens	duftbrunpigg			9
	Hymenochaete fuliginosa	barvedbroddsopp			1
	Junghuhnia nitida	praktkjuke			1
	Lentinellus castoreus	beversagsopp			1

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
Sopper	Pachykytospora tuberculosa	eikegreinkjuka	NT		5
	Phellinus ferrugineofuscus	granrustkjuka			2 6
	Phellinus nigrolimitatus	svartsonekjuka	NT		1 3 4 7
	Phellinus populicola	stor ospeildkjuka			8
	Phlebia centrifuga	rynkeskinn	NT		1
	Phlebia subcretacea	algevoksskinn			9
	Resupinatus poriaeformis	myldrepipe			3
	Sistotrema alboluteum	gul strøkjuka	NT		
	Skeletocutis papyracea	hinnekjuka			
	Trametes ochracea	beltekjuka			1
	Veluticeps abietina	praktbarksopp			7
	Xylodon asperus	glisneknorteskinn			9

Avgrensning og arrondering

Bortsett fra den nordøstvendte smale tarmen er hele undersøkelsesområdet vurdert som verneverdig. Arronderingen vurderes stort sett som god da grensene er trukket i dalsøkk med tilgrensende ungsog, langs større vann og i hovedsak på toppen av kollepartiene mange steder. I nordøst ville det være positivt om hele landskapsrommet rundt det lille vannet Kulpen kunne inkluderes og likens områdene utenfor grensen i nordvest hvor det er en del rikere mark med verdifulle rasmarker og kalkskog. Kjerneområde 8 er bare delvis inkludert i verneforslaget og fortsetter lenger mot vest. På nordsiden av kjerneområde sti, overfor stien, er skogen hogd, men det er satt igjen mye grov osp. Her er det også rik skog og det kan være en mulighet og inkludere de arealene med gammel osp for øke andelen med dette viktige treslaget for mange arter i verneområdet. I sørøst på Vestfoldsiden av grensen er det registrert MiS figurer som potensielt kan inkluderes i et fremtidig verneområde. Samlet vurderes arronderingen som god for å ivareta naturkvalitetene i stor grad på de tre kollepartiene.

De tre hyttene som ligger innenfor området kan trolig tas ut av verneområdet uten at dette går nevneverdig på bekostning av vernekvalitetene.

Andre inngrep

Nord i området er det en forholdsvis ny jordvei som er brukt i forbindelse med uthogster rett nord for det foreslåtte verneområdet. Det er tre mindre hytter innenfor området, men ellers få tekniske inngrep. Det er også svært lite stier i området.

Vurdering og verdisetting

Lokaliteten skårer høyt og middels høyt på nesten alle verdiparametere, både stedspecifikke parametere som rikhet, vegetasjon og topografi og tilstandsparametere som dødved mengde, gamle trær, artsmangfold og urørthet. Området er variert og har en rekke kvaliteter som gjør det viktig i en region som er svært viktig for mange sjeldne og truede arter. Området er lite påvirket i nyere tid og har stort potensial for å utvikle ytterligere kvaliteter på sikt når skogen blir eldre og viktige gammelkogs-kvaliteter nydannes. Området vurderes derfor å ha klar regional verdi (**).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Kniveåsen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bar-trær	Gamle løv-trær	Gamle edel-løvtrær	Tre-slagsfordeling	Topografisk-variasjon	Vegetasjons-variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Finnefjell	***	**	**	**	**	*	***	**	**	**	**	-	-	***
2 Finnefjell N	***	**	**	**	*	0	**	**	*	*	*	-	-	**
3 Finnefjell V	***	*	**	**	**	0	**	*	*	*	**	-	-	**
4 Trestikle Ø	***	**	*	*	*	0	*	**	*	*	*	-	-	**
5 Risåsen sørskråning	***	*	*	**	**	*	***	*	**	*	**	-	-	**
6 Trestikle V I	***	***	*	*	*	0	*	*	*	*	*	-	-	**
7 Trestikle V II	**	**	**	**	*	0	**	*	**	**	*	-	-	**
8 Trestikle V III	***	**	**	**	**	*	***	**	**	**	**	-	-	***
9 Trestikle NV	**	*	*	*	*	0	**	*	*	**	*	-	-	**
Samlet vurdering	***	**	*	**	**	*	***	***	**	**	**	**	**	**

Mangeloppfyllelse

Så å si hele området er lavereliggende, det finnes en god del rik skog og skog på god bonitet. Området vurderes å være viktig for ivaretagelse av et rik arts mangfold med mange rødlistede arter. Det verneverdige området har en god del areal med blandingsskog med innslag av gamle elementer som er en naturtype som er vurdert som mangelfullt representert i vernet i Buskerud. Området har verdifulle dødved arealer og områder med gamle trær av ulike treslag og tilløp til kalkskog. Totalt vurderes området og oppfylle mangelvurderingene i middels grad.

Vurdering av mangeloppfyllelse for ulike vernemålsetninger for lokalitet Kniveåsen

Naturtype - fylkesvis ansvar: Middels mangeloppfyllelse

Internasjonale ansvarstyper: Ingen mangeloppfyllelse

Restaureringsarealer: Ingen mangeloppfyllelse

Arts mangfold: Middels mangeloppfyllelse

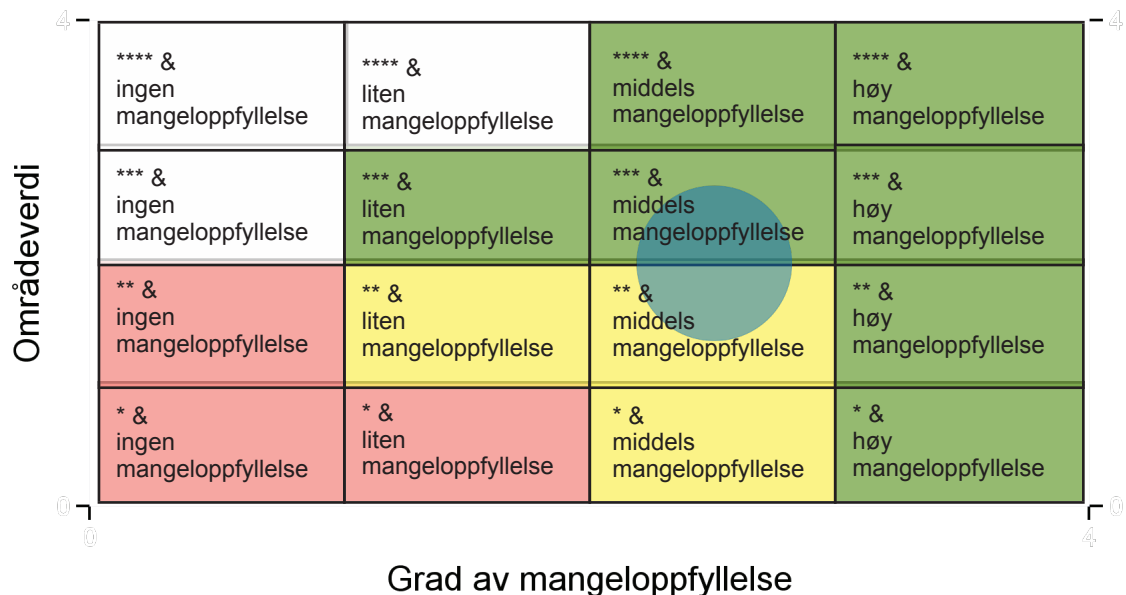
Generelle mangler (lavlandsskog, rik skog/høybonitetsskog og gammelskog): Middels mangeloppfyllelse

Generelle mangler i kombinasjon med naturtyper som skal prioriteres lavere: Lav mangeloppfyllelse

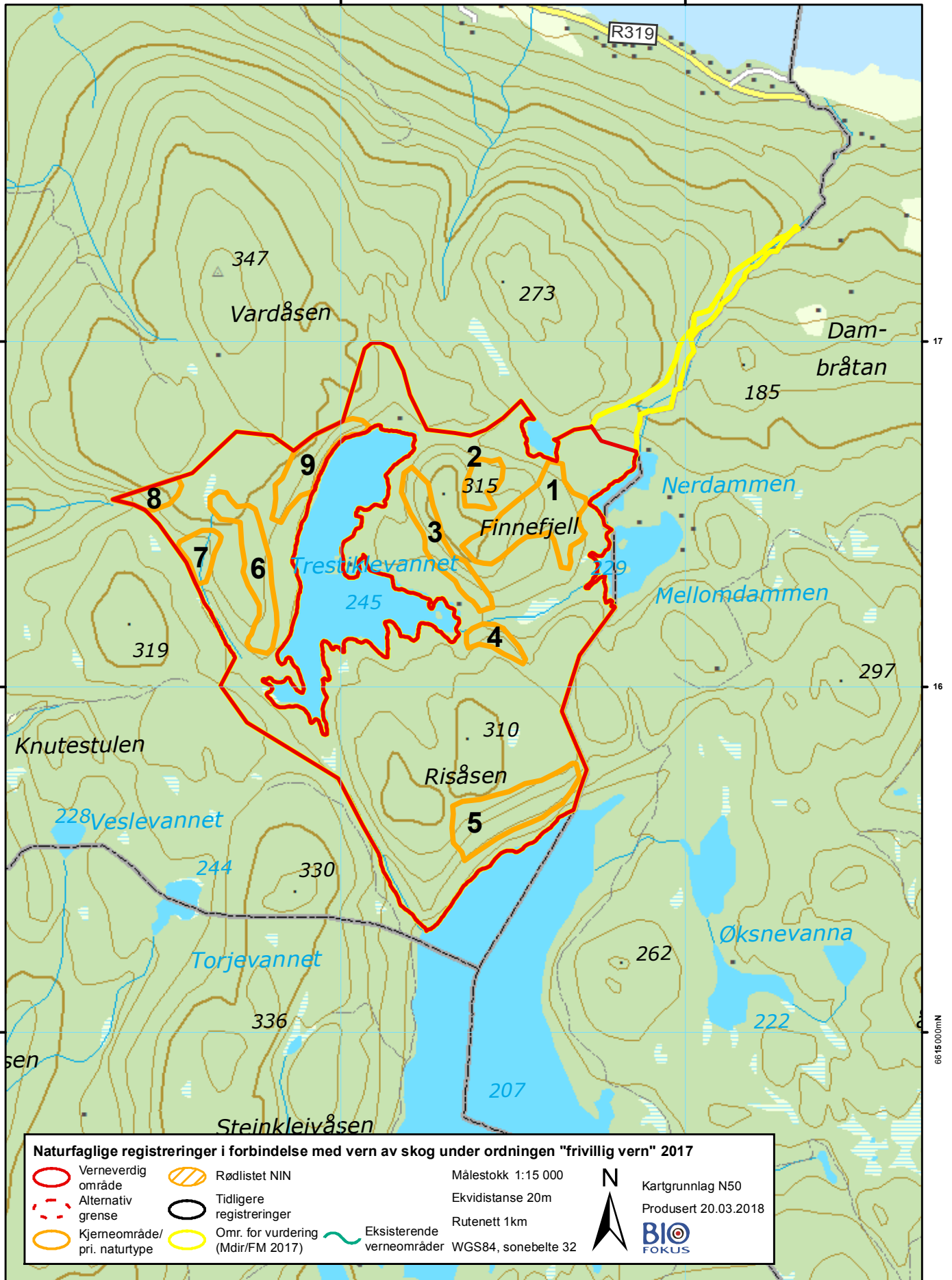
Storområder: Ikke aktuell

Totalvurdering mangeloppfyllelse: Middels mangeloppfyllelse

Figur: Blå sirkel angir området Kniveåsen sin områdeverdi (loddrett akse) og grad av mangeloppfyllelse (vannrett akse). Fargene i figuren gir en indikasjon på om området bør vurderes for vern*.

* Områder som i dag har lav naturverdi (0 og *) kan potensielt ha egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet. Tilsvarende kan områder som har middels og høy naturverdi, ha få egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, fordi det allerede er vernet mange slike områder i en region. Forvaltningen bør derfor skjele til våre vurderinger av mangeloppfyllelse når det skal bestemmes om den bør vernes eller ikke. Figuren over er ment som en veiledende hjelp i dette arbeidet. Ligger den blå sirkelen helt eller delvis over grønne felter er det meget gode faglige grunner for vern av området. Ligger den blå sirkelen over gule felter bør området vurderes nøyer. Ligger den blå sirkelen over rød felter er det lavt faglig grunnlag for vernet. Hvite felter angir kombinasjoner som svært sjeldent eller aldri er realisert.

Bilder fra området Kniveåsen

Innenfor kjerneområde 6 har mye av skogen gått i sammenbrudd slik at det er dannet glenner med begynnende foryngelse av gran. Foto: Terje Blindheim

Typisk furuskog på skrinn mark. Fra Finnefjellet. Foto: Terje Blindheim

Oversikt over området sydvestover fra Finnefjell. Foto: Terje Blindheim

Beversagsopp i på middels nedbrutt granlåg i kjerneområde 1. Første funn av denne arten i Drammen kommune. Foto: Terje Blindheim